

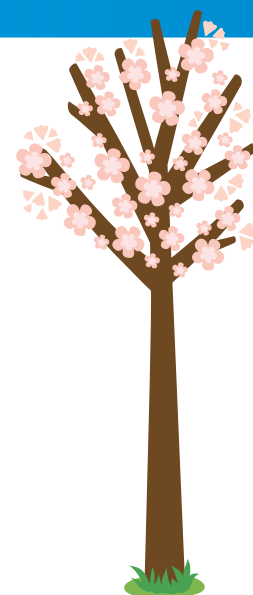
אהבת הארץ

פעילויות להעמקה,
הרחבה, עיון והפעלה לסרט

'הרפתקאות אסי ויהונתן בתלמוד הישראלי -
אהבת הארץ'

לצפייה בסרטונים סרקו את הבקודים

ילדים יקרים ואהובים.

תארו לעצמכם, שיש בנק המזכה אתכם בכל בוקר בסכום של 86,400 ש"ח. היתרה אינה עוברת מיום ליום. כל לילה, כל סכום שלא הוצאתם במשך היום - נמחק. מה הייתם עושים? מוציאים כל שקל כמובן. לכל אחד מאיתנו בנק שכזה. שם הבנק: זמן.

בכל בוקר אנו מזוכים ב- 86,400 שניות שיהיו רק באותו היום! בכל לילה מה שלא נוצל לטובה, הולך לאיבוד והיתרה אינה עוברת ליום המחרת. בכל יום נפתח החשבון מחדש ובלילה מה שנותר נמחק. אם לא השתמשת במה שהיה בחשבון - ההפסד כולו שלכם. אי-אפשר לחזור אחורה. גם אי-אפשר למשוך כנגד המחר. על מנת להבין מהו ערכה של שניה אחת - שאלו את האדם שניצל מתאונת דרכים... ואנחנו כילדים מבינים יותר שעל מנת להבין מהו ערכה של אלפית שניה - שאלו את הספורטאי שזכה "רק" במדליית כסף.

כדאי מאוד להשקיע את זמנינו על מנת להשיג ממנו את הכי טוב. אני מבקש להודות ולהוקיר את הנהלת ה"תלמוד הישראלי" שנותן לנו כלי מדהים לנצל את הזמן בימי הקיץ.

**ישר כח וברכת קיץ טוב ובריא לכולנו
הרב איתאל בר לוי, ראש האגף לתרבות יהודית**

הורים וילדים, ידידי ולומדי התלמוד הישראלי!

נס גדול קרה לנו.

זכינו שיש לנו ארץ ומדינה לתפארת- עם נופים נהדרים, אנשים מקסימים, היסטוריה ייחודית, סיפורים מדהימים ועתיד מזהיר.

זו הארץ אשר עיני ה' אלוקינו בה, הארץ אותה הבטיח הקב"ה כבר לאברהם אבי האומה הראשון, הארץ אליה התפללו, חלמו, כמהו, ועלו יהודים מכל קצוות תבל במשך אלפי שנים.

נס גדול קרה לנו ואנו בני הדור שזוכה לחיות בארץ האהובה שלנו, לאכול מפריה ולשבוע מטובה, ולראות אותה בשגשוגה ופריחתה.

המפעל החינוכי של התלמוד הישראלי, בא לחבר בין העבר לעתיד, בין התלמוד לישראליות, ובין הורים לילדים, גאה ושמח להציג לכם בשיתוף האגף לתרבות יהודית במשרד החינוך מיזם חינוכי חדש ומרתק- סדרת סרטים וחבורות לימוד- במגוון נושאים הקשורים הן לתלמוד ולערכי הנצח של עם ישראל, והן לחיים העכשוויים שלנו כאן ועכשיו.

אנו בטוחים שתמצאו עולם ערכי עשיר ומגוון, עניין והנאה הן בצפייה בסרטים והן בחבורות הללו- ובכך תעשירו את עולמכם, תתחזק זהותכם היהודית והישראלית, ותוסיפו זמן איכות ערכי אישי ומשפחתי לחייכם. מגוון תכנים, עלונים, וחומרי לימוד והעשרה חוויתיים נוספים ומרתקים מחכים לכם באתר התלמוד הישראלי- נשמח לראותכם גם שם.

בברכה

מאיר יעקבסון מייסד ועורך	אבי רט מנהל חינוכי ועורך	חיים פרייליכמן יו"ר חבר הנאמנים	ענבל הלל רכזת הפרויקט
------------------------------------	------------------------------------	---	---------------------------------

מקורות ללימוד, עיון והעמקה

א. "דבי זירא כי הוה סליק לא"י לא אשכח מכרא למעבר נקט במצרא וקעבר אמר ליה ההוא מינא עמא פזיזא דקדמיתו פומייכו לאודנייכו אכתי בפזיזותייכו קיימיתו אמר ליה דוכתא דמשה ואהרן לא זכו לה אנא מי יימר דזכינא לה?" (מסכת כתובות דף קי"ב)

(תרגום: כאשר עלה רבי זירא לארץ ישראל לא מצא מעבורת, החזיק בגשר חבלים צר ועבר. אמר לו אותו מין: עם פזיז! שהקדמתם פיהם לאוזניכם ועדיין אתם עומדים בפזיזותכם! אמר לו: מקום שמשה ואהרן לא זכו לו, מי אני שאני אזכה לו?)

שאלות

- מדוע טען המין שעם ישראל הוא עם פזיז?
- מדוע לא חיכה ר' זירא למעבורת?

ב. "ד' אבא מנשק כיפי דעכו ר' חנינא מתקן מתקליה ר' אמי ורבי אסי קיימי משמשא לטולא ומטולא לשמשא ר' חייא בר גמא מיגנוד בעפרה שנאמר (תהלים ק"ב) כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו." (כתובות קי"ב)

(תרגום: ר' אבא היה מנשק את סלעי עכו. ר' חנינא היה מסיר את המכשולים מהדרכים. ר' אמי ורבי אסי היו עוברים משמש לצל ומצל לשמש, כדי לא להתלונן שחם או קר להם בארץ. ר' חייא בר גמא היה מתגלגל בעפרה, שנאמר כי רצו עבדיך וכו').

שאלות

- מה אנחנו יכולים ללמוד מהתנהגותם של ר' אמי ור' אסי? כיצד אנו יכולים לנהוג כמוהם?
- איזה אנשים בימינו עושים מעשים דומים לשל ר' חנינא? מה אנחנו יכולים לעשות כמוהו?

ד. "בחרתי הסתופך בבית אלוהי". מהו הסתופך? ר' תנחום ברבי חנילאי ורב, אחד אמר: אמר דוד לפני הקב"ה: ריבונו של עולם, אפילו יש לי פרוטרקלין וטרקלין (ארמונות מפוארים) בחוצה לארץ ואין לי אלא הסף בארץ ישראל - בחרתי הסתופך. ואחד אמר: אפילו לא יהא לי לאכול בארץ ישראל אלא סיפוף של חרובים (מין גרוע של פירות) - בחרתי הסתופך. (תנחומא ראה)

שאלות

- מהם שני הדברים שדוד המלך היה מוכן לוותר עליהם כדי לגור בארץ ישראל?
- על מה אנחנו היינו מוכנים לוותר כדי לגור בארץ?

מה מיוחד הארץ ישראל?

(הרב דניאל בלס, אתר הידברות)

התקלות של ארץ ישראל:

למרות גודלה הקטן, החקלאות בארץ ישראל היא מהמפותחות בעולם המודרני, ואין זה סוד שפירותיה נחשבים מן המשובחים בעולם.

הגיאוגרפיה של ארץ ישראל:

ארץ ישראל הררית אך גם מלאה מישורים ושדות, עובדה המייחדת מאוד את גיוון הקרקעות שבה, ומאפשרת גידול של ירקות ופירות מסוגים רבים ושונים כדברי המדרש [ספרי]: "פירות ההר קלים, ופירות הבקעה שמנים".

האקלים של ארץ ישראל:

אזורה של ארץ ישראל נקרא הסהר הפורה, ומיקומה מעניין ביותר. ארצות קפואות מצד אחד, וארצות יבשות מחום מן העבר השני. וארץ ישראל? ממש באמצע, כאילו היתה נווה

ה. "וראש עפרות תבל" - ר' שמעון בן יוחאי אומר: תבל - זו ארץ ישראל, שנאמר משחקת בתבל ארצו. ולמה נקרא שמה תבל? שהיא מתובלת בכל, שכל הארצות יש בזו מה שאין בזו ויש בזו מה שאין בזו, אבל ארץ ישראל אינה חסרה כלום, שנאמר לא תחסר כל בה. (ספרי עקב)

שאלות

- לפי רשב"י, מה מיוחד בארץ ישראל לעומת ארצות אחרות?
- איזה אזורים גאוגרפיים קיימים בארץ ישראל? (מדבר, יערות וכו')

נופי ארץ ישראל: אולם מלא

אחת התופעות המרתקות של ארץ ישראל, נמצאת בנופים מיוחדים השונים מאוד זה מזה, כאילו היו בה אינספור מיני-ארצות, כולם במרחק נסיעה. בקרו בדרום, בקרו בכינרת, בקרו בים המלח, בקרו בבניאס, בקרו בחופי חיפה ות"א, בקרו ביער בן שמן, בקרו במערת הנטיפים, בקרו בחרמון, בקרו בגליל, בקרו בצפת, בקרו בירושלים, בקרו בנגב - ותמצאו שכל מקום ומקום יש לו נוף מיוחד משלו, כאילו היתה ארץ ישראל מיני-עולם שלם.

קדושת הארץ

החשוב ביותר של הארץ בעובדת קדושתה. היא ניתנה כדי שיעסוק בה בתורה ובמצוות, רבות תלויות בה. מתוך קשר זוכה הארץ לפירוש ולהראות באופן מוחשי את ההשגחה האלוקית לעם היושב בציון; אם חלילה ימרוד בקונו - תקיא הארץ את יושביה, אך אם ישמור את התורה - יתברך באקלים ובעושר יוצאי דופן (ויקרא כו).

[illegible]

A stylized illustration of a yellow biplane with orange stripes, flying over a green field under a blue sky. The biplane has a propeller at the front and two sets of wings. The background is a solid blue sky.

A simple illustration of a palm tree with a brown trunk and green fronds, standing on a blue beach.

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--

--	--

(א)הגיונות כ"האזי - 6 כ"האזי אשתו וזו - 8 מ"האזי אשתו - 7 כ"האזי אשתו - 9 מ"האזי אשתו - 5 מ"האזי אשתו - 4 מ"האזי אשתו - 3 מ"האזי אשתו - 2 מ"האזי אשתו - 1 מ"האזי אשתו

בית א

פזמון:

בית ב

את החלה ואת נרות שבת
את ים המלח מול אדום
ואשת לוט צופה לסדום
ואת הקיץ בואך אילת.

פזמון:

בית ג

פזמון:

שלום לך ארץ נהדרת...

2/ מדוע לדעתכם המחבר שמח
כל כך להיות בארץ ישראל?

4/ כתבו את המקומות בארץ
שאהובים עליכם במיוחד.

--	--	--	--

--	--	--	--

/

--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--

--	--	--

(טעגאט אדא 8' יעד' ז' אומא, 9' אומא 5' ז' אומא)
 ז' אומא 4' אומא 3' אומא 2' אומא 1' אומא

כתבו ליצ כלי אחז מהשפטים האים צ
כמה אתם מסכימים איתו, מ-1 צ 5:

1. ארץ ישראל היא הכי יפה מכל הארצות 5 4 3 2 1

2. יהודים צריכים לגור רק בארץ ישראל 5 4 3 2 1

3. אני לא מוכן לצאת מארץ ישראל אפילו לזמן קצר 5 4 3 2 1

4. זה בסדר לטייל בחו"ל מדי פעם 5 4 3 2 1

5. לא הייתי מתנגד לגור בארץ אחרת 5 4 3 2 1

6. אני שמח שאני גר בארץ ישראל 5 4 3 2 1

7. לגור בארץ ישראל זו מצווה 5 4 3 2 1

8. אני אוהב את ארץ ישראל 5 4 3 2 1

מה הכי אהבתי...?

כתבו רשימה של הדברים שאתם
הכי אוהבים בארץ (מקומות,
מאכלים, אירועים וכדומה):

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

בן דוד שלכם הגיע לביקור
בארצות הברית. הוא שמח לבקר בארץ
ישראל, אבל לא מבין למה הוא צריך לעלות
לארץ ומה רע לגור בארצות הברית. מה
הייתם אומרים לו כדי לשכנע אותו לעלות
לארץ ישראל?

אישים ואירועים שקשורים לארץ ישראל

פרק ג'

הרב ישעיהו שפירא זצ"ל, "האדמו"ר החלוץ"

הרב ישעיהו שפירא נולד בפולין וגדל
אצל סבו, האדמו"ר מחאנטשין, שהיה ידוע
כאוהב ארץ ישראל. היה אחיו של האדמו"ר
מפיאסצנה. ב-1917 ייסד את תנועת הפועל
המזרחי בפולין, ובעידודו התארגנו שלוש קבוצות חסידים
ועלו לארץ, שם הקימו את כפר חסידים וכפר אתא. הרב
ישעיהו שפירא עצמו עלה לארץ ב-1920 והמשיך לעסוק
בפעילות ציונית נלהבת. בגיל 50 החליט להגשים את
חלומו להיות עובד אדמה בארץ ישראל, מכר את נכסיו
והתיישב בכפר פינס, שם עסק בחקלאות. הוא נודע בתור
"האדמו"ר החלוץ", ורבים נהרו אל ביתו, בו נהג לערוך
טישים כמנהג האדמו"רים ולהשמיע ניגונים חסידיים
שהלחין, ביניהם "אילו היה לי כוח". חיבר את הספר "ארץ
חפץ", המכיל אמרות על ארץ ישראל ובניינה.

יהושע חנקין

יהושע חנקין נולד ברוסיה ועלה
לארץ עם משפחתו בשנת 1882.
עסק רבות בגאולת קרקעות - קניית אדמה בארץ ישראל
מהערבים לשם התיישבות יהודית. כך הגדיר את משימת
חיו: "אודה ואתודה שמשאת-נפשי היתה תמיד גאולת
כל הארץ בזמן הכי קצר, וחתרתי בכל רמ"ח אברי להפוך
עוד בימי חיי את החלום הזה לעובדה מוחשית. לפיכך לא
הייתי מרוצה אף פעם ולא אמרתי מעולם דיינו". את שטח
האדמה הראשון קנה ב-1890 בחירבת דוראן, ועליו הוקמה
העיר רחובות. בעשרות השנים הבאות קנה אדמות בשטח
של כ-750,000 דונם, בעיקר באזור עמק יזרעאל, עליהן
הוקמו בין היתר היישובים חדרה, נהלל, כפר יחזקאל, תל
יוסף, עין חרוד וגבע. קברם של חנקין ורעייתו נמצא כיום
בגן הלאומי מעיין חרוד שבהר הגלבוע.

חומה ומגדל

"חומה ומגדל" היה מבצע התיישבות
בארץ ישראל שהתקיים בעיקר
בתקופת מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט
(1936-1939), במטרה להרחיב את
גבולות ההתיישבות היהודית את המבצע תכנן שלמה גור
והוביל ארגון ההגנה, ולקחו בו חלק קיבוצים ותנועות מכל
הזרמים. במסגרת המבצע הוקמו במהירות יישובים רבים
באמצעות חומרי גלם שהוכנו מראש, לרוב תוך יום אחד,
כאשר בתחילה הוקם מגדל וסביבו נמתחה גדר. היישובים
הוקמו באזורי ספר כדי לממש את הבעלות היהודית
על אדמות המקום, ובכך תרמו להשגת מטרות מדיניות
וביטחוניות ולקביעת גבולות הקבע של המדינה. במסגרת
חומה ומגדל הוקמו 52 יישובים, שהראשון ביניהם הוא
כפר ח'טים או ניר דוד, והאחרון הוא עמיר או כפר ורבורג.

יוסף טרומפלדור

יוסף טרומפלדור נולד ברוסיה, שירת
בצבא הרוסי והשתתף במלחמת רוסיה-
יפן, בה איבד את זרועו השמאלית.
כבר בהיותו בצבא החל לגבש רעיונות
בדבר התיישבות יהודית בארץ ישראל
ברוח הסוציאליזם. בשנת 1912 עלה לארץ עם קבוצה
מחבריו, והם התיישבו בחוות מגדל, שם עסק טרומפלדור
בפעילות חקלאית. במלחמת העולם הראשונה היה
טרומפלדור בין מקימי "גדוד נהגי הפרדות" בו שירתו
יהודים בצבא הבריטי. לאחר מכן עסק בפעילות ציונית
באנגליה ורוסיה, וב-1920 חזר לארץ. טרומפלדור נהרג
במהלך עימות עם ערבים בתל חי. על פי העדויות, אמר
לפני מותו: "אין דבר, טוב למות בעד ארצנו". טרומפלדור
הפך לסמל ומופת לגבורה, התיישבות ואהבת הארץ.

ציינו שמות של אתרים, יישובים או רחובות שאתם מכירים
באיזורכם הקרובים על שמות האישים המוזכרים פה:

.....

.....

.....

פרק ד'

עליות לארץ ישראל לפני הקמת המדינה

עליית תלמידי הבעל שם טוב

החלה בשנת ה'תקל"ז (1747), כאשר הקבוצה הגדולה ביניהם הגיעה בשנת ה'תקל"ז (1777) והתיישבה בגליל.

עליית תלמידי הגר"א

התרחשה בתחילת המאה ה-19 ובמהלכה וכללה מאות עולים שחלקם היו מקורבים לגאון מוילנה ולמשנתו. הם עלו לארץ בשלושה גלים עיקריים וכונו "פרושים".

העלייה השנייה

נמשכה משנת תרס"ד (1904) עד קיץ תרע"ד (1914), ונפסקה על ידי מלחמת העולם הראשונה. במסגרת עלייה זו הגיעו לארץ כ-35,000 עולים, רובם ממזרח אירופה ומתימן. בתקופה זו התגבשו מסגרות רעיוניות וארגוניות חדשות שהשפיעו על אופיו של היישוב.

העלייה הרביעית

נקראת גם "עליית גרבסקי" על שם שר האוצר הפולני שגזרותיו גרמו ליהודים רבים לעלות לארץ. היא התקיימה בין השנים 1924-1931, ובמסגרתה עלו לארץ כ-70,000 עולים.

1747

1881

המאה ה-19

1881-1903

1904-1914

1919-1924

1924-1931

1930+

"אעלה בתמר"

היא עלייה של יהודים מתימן בשנים תרמ"א-תרמ"ב (1881) כחלק מהעלייה הראשונה. שנקראה כך על שם הפסוק "אֶמְרָתִי אֶעֱלֶה בְּתִמְרָ" (שיר השירים, ז', ט'), משום שהמלה "בתמר" היא אותיות תרמ"ב.

העלייה הראשונה

החלה בשנת תרמ"ב (1881) ונמשכה עד תרס"ד (1903). בגל עלייה זו הגיעו לארץ בין 25,000-35,000 יהודים ממזרח אירופה, תימן ועיראק. במסגרת עלייה זו הוקמו המושבות הראשונות.

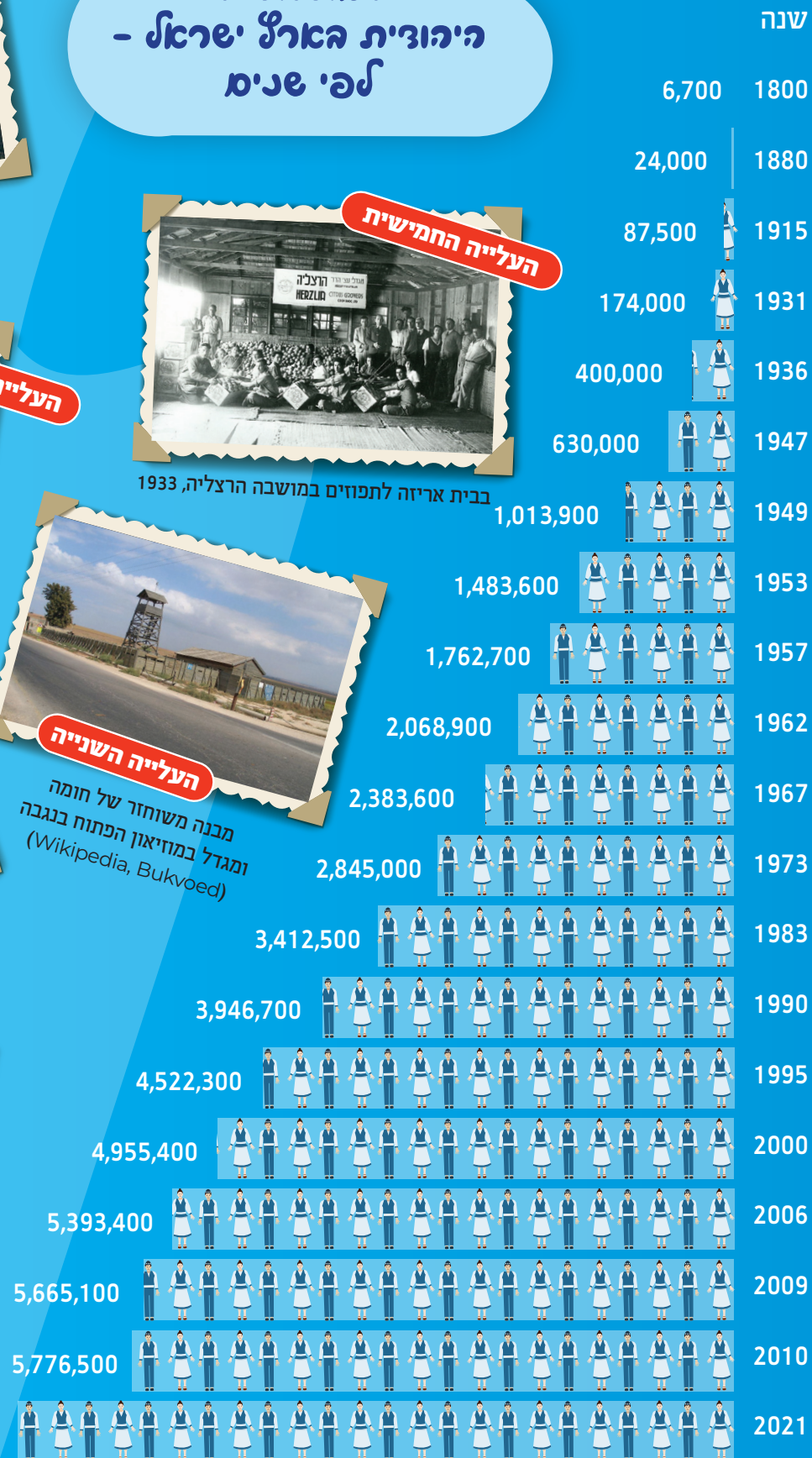
העלייה השלישית

נמשכה משנת 1919, עם סיום מלחמת העולם הראשונה ועד ראשית 1924. רוב העולים באו מאירופה ורבים מהם היו ציוניים. גם בעלייה זו הגיעו לארץ כ-35,000 עולים.

העלייה החמישית

נמשכה מראשית שנות ה-30 עד מלחמת העולם השנייה, וכללה עולים שהגיעו מאירופה ומאסיה. מספר העולים שהגיעו בה מוערך בכ-180,000 נפש, כשליש מהם מגרמניה, ולכן נקראה גם "עליית הייקים".

האוכלוסייה היהודית הארץ ישראל - לפי שנים

רחוב אחוזה (מערב) רעננה, 1927

העלייה השלישית

בונים בתל אביב ברחוב בלפור, 1921

העלייה הראשונה

"אעלה בתמר"

אחד מן העולים בכפר השילוח בצילום מראשית המאה ה-20

"תלמוד ישראלי"

הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ, ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם.

תלמוד ישראלי - מפגישים דורות, מחברים עולמות.

רוצים להצטרף למאות אלפי לומדי הדף היומי?

להיות ממובילי לימוד הורים וילדים בקהילתכם או להעביר שיעור שבועי עם חומר איכותי? יש לנו פתרון בשבילכם!

התלמוד הישראלי- סוגיות מהדף היומי בעברית פשוטה להבנה, שאפשר ללמוד עם הילדים. כל קהילה שתצטרף, **תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם** עד פתח הבית!

לרישום סרקו את הקוד.

